Molnár Viktor a tanítónők ügyéről.

A július 1-ei országos nagygyűlésre a Feministák Egyesülete meghívta Molnár Viktor volt államtitkárt is, a ki a következő levélben fejtette ki véleményét:

„Nagyságos Elnöknő! Folyó évi június hó 19-én kelt megtisztelő soraira − a tanítónők anyagi ellátásának kérdésében − véleményemet röviden a következőkben ismertethetem:

Az egyesületnek a tanítónők érdekében indított mozgalmát teljes mértékben *helyeslem.* A közoktatásügyi miniszter által tervbe vett tanítói fizetésrendezés végső eredményében *különbséget* tesz férfi és nő, tanító és tanítónő között. Így a kétféle mérték alkalmazásával a javasolt rendezés *erkölcsi* alapját elveszítette.

Az igaztalan megkülönböztetés tanító és tanítónő között ugyanis csak *két* elképzelhető alapon, illetve csak kétféle elmélet alapján születhetett meg. A tervezet alkotói vagy azon az alapon állanak, hogy a tanító és tanítónő *munkája* között az értékelés szempontjából különbség van, vagy azt vették alapul, hogy a szociális élet küzdelmében mindenütt *kisebb* a *nő megélhetéséhez szükséges* minimum, mint a férfi fentartásának létminimuma. Mind a két felfogás *elhibázott,* mert gyakorlatban abszurdumra vezet. Mihelyt a tanítónőnek munkájáról az a hivatalos vélemény, hogy az értékben kisebb, mint a tanítóé és mihelyt nyíltan ezen az alapon a tanítónő javadalmát megrövidítik: azonnal elvitázhatlan *jogot* adnak a tanítónőnek arra, hogy az anyagi megkülönböztetés arányában *tényleg kevesebb,* illetve *értéktelenebb* munkát adjon, mint a tanító. Rögtön látható, hogy mekkora lesz az anarchia népoktatásunkban, ha ezt a jogot 10.000 tanítónő veszi alkalmazásba.

A másodiknak említett, a létminimumon alapuló felfogás következményeiben még helytelenebb, mert az önfentartás és megélhetés minimuma nemcsak a férfi és a női nemet illetően különböző, hanem változik ez a minimum *egyénenként* is, *kor szerint* is, a *természet* adta tulajdonságok és a *körülmények* okozta életviszonyok szerint is. Hiszen − hogy példával szolgáljak − ezen felfogás alapján annak a tanítónőnek vagy akár tanítónak, a ki háztulajdonos is egyúttal, egyáltalában nem kellene lakbért se adnia a kincstárnak; annak a tisztviselőnek, a kinek megélhetési viszonyai öröklés útján például hirtelen megváltoztak, fizetése megfelelő részét is el kellene venni... De nemcsak helytelen ez a két teória, hanem *igazságtalan* is, mert hiszen arról senki sem tehet, ha ő kevesebből is meg tud élni, mint a másik; másrészt pedig a legtermészetesebb valami az, hogy az emberi munka értéke (egy-egy nem körében is) ezerféle különbséget mutat. Már pedig nagyon igaztalanul járna el az, aki a takarékost azért rövidítené meg, mert takarékos; a tízszer értékesebb munkát végző egyéniségnek pedig tízszer annyi fizetést biztosítana, mint a más természetű, értéktelenebb munkát végző, de szorgalmas egyéniségnek.

Még csak azt jegyzem meg, hogy a népiskolai tanítónőkkel szemben tervezett elbánást viszonylagosan is és mindaddig minősített igazságtalanságnak tartom, a míg a polgári és felsőbb leányiskolák tanerői között az *egyenlő* anyagi elbánás fönnáll. Ha nincs különbség férfi és nő között a nagyobb dotáció mellett, úgy a jóval kisebb javadalmazás mellett még inkább nem volna szabad különbséget tenni.

Látható, hogy az *egyenlő* elbánás a *régi* állapot volt az egész vonalon; az *egyenlőtlen* elbánást az új rezsim tervezi. Szomorúsággal van tele az az érthetetlenség, hogy miért nem a fejlődést, a haladást szolgálják tanügyünk vezetői?

Megtisztelő bizalmukat megköszönve és a kongresszuson résztvevőket melegen üdvözölve, maradok Nagyságod őszinte híve, Budapest, 1912. június hó 28-án. *Molnár Viktor,* v. államtitkár.